

VII.510.35.2019.PKR

Pan
prok. Marek Woźniak
Rzecznik Dyscyplinarny
Prokuratora Generalnego
Prokuratura Krajowa
ePUAP

Szanowny Panie Rzeczniku,

na podstawie informacji przedstawionych w reportażu „Czarno na białym” wyemitowanym w dniu 14 marca 2019 r. Rzecznik Praw Obywatelskich podjął z własnej inicjatywy sprawę dotyczącą wszczęcia i prowadzenia przez Pana Rzecznika postępowań wobec prokuratora Krzysztofa Parchimowicza. Postępowania wobec prokuratora Parchimowicza, będącego Prezesem Stowarzyszenia Prokuratorów „Lex Super Omnia” są prowadzone w związku z publicznymi wypowiedziami Pana Prokuratora, w których krytykuje on podporządkowanie prokuratury rządowi i jej upolitycznienie oraz broni niezależności prokuratury¹.

Z uwagi na powyższe pragnę przypomnieć, iż wyrażona w Konstytucji RP wolność słowa i wyrażania własnych poglądów należą do fundamentów demokratycznego państwa prawa, jakim jest Rzeczypospolita Polska. Art. 54 ust. 1 Konstytucji RP stanowi, że każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji. Jak każdy obywatel, prokurator posiada więc konstytucyjne

¹ <https://www.tvn24.pl/czarno-na-bialym.42,m/bogdan-swieczkowski-prawa-reka-zbigniewa-ziobry.918511.html>

prawo do swobody wypowiedzi. Oczywiście musi – jak nakazuje kodeks etyczny prokuratorów² – korzystać z niego w sposób rozważny.

Rzecznik Praw Obywatelskich jest świadomy, że prokuratorzy mają ograniczone prawo do publicznej wypowiedzi. Pełnią oni bowiem służbę, której przepisy nie pozwalają na publiczne mówienie wszystkiego, co dotyczy ich pracy. Z drugiej strony jednak, w ocenie Rzecznika, przełożeni prokuratorów powinni ostrożnie stosować przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej. Ewentualne krytyczne wypowiedzi prokuratorów, którzy działają w instytucjach społecznych, fundacjach, stowarzyszeniach, na temat ewentualnych nieprawidłowości w wymiarze sprawiedliwości, czy w organach ścigania należy bowiem uznać za działalność *pro publico bono*, podejmując w interesie publicznym i społecznym. Warto odnotować, iż w opinii nr 9 (2014) na temat europejskich standardów i zasad kształtujących status prokuratora, określanej jako „Karta Rzymska” wskazano, że niezależność i autonomia prokuratorów pozostaje w nieodłącznym związku z niezależnością sądownictwa. Z uwagi na to należy dążyć do zwiększania niezależności oraz efektywnej autonomii służby prokuratorskiej³. Słusznie także zauważono w raporcie Rady Europy, że „jak każdemu obywatelowi, urzędnikowi publicznemu powinny przysługiwać pełne prawa obywatelskie. Ze względu na potrzebę rozdziału politycznych i administracyjnych funkcji, państwa często poważnie ograniczały lub nawet odbierały prawa urzędników w tym zakresie. Istnieje więc sprzeczność pomiędzy obowiązkiem neutralności a możliwością wolnego udziału w życiu politycznym”⁴.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, prokuratorowi, tak jak każdemu innemu obywatelowi, przysługuje wolność słowa oraz wyrażania przekonań. W szczególności prokuratorzy powinni mieć prawo do udziału w dyskusji publicznej na temat praworządności, wymiaru sprawiedliwości oraz ochrony praw człowieka, bez obawy narażania się na problemy dotyczące ich kariery zawodowej z tego powodu. Wykonując te prawa prokuratorzy powinni przestrzegać obowiązujących ich zasad etyki zawodowej.

² Por. m.in. § 11, § 22 oraz § 23 Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Prokuratorów Załącznik do uchwały Krajowej Rady Prokuratorów Przy Prokuratorze Generalnym z dnia 12 grudnia 2017 r., <https://pk.gov.pl/wp-content/uploads/2017/12/4622bdb7370556fd43de26f5ef52ee71.pdf>, data ostatniego dostępu: 6.05.2019 r.

³ Dokument dostępny na stronie internetowej Rady Europy: <https://www.coe.int/en/web/cpe/home>

⁴ Por. Report on the Status of Public Officials, [w:] The Status of Public Officials in Europe, Recommendation No.R (2000) 6, New York 2000, s. 55; por. też A. Śledzińska-Simon, Prawa polityczne urzędników, Warszawa 2010, s. 218.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r., poz. 627), zwracam się do Pana Rzecznika z prośbą o wskazanie, jakie przesłanki przemawiały za wszczęciem i prowadzeniem czynności wobec prokuratora Krzysztofa Parchimowicza oraz jaki jest obecnie stan tego postępowania.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie z upoważnienia RPO/